

naast de eere-medaille, die hij van Napoleon kreeg, siert de gouden erepenning der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde en straks ook nog de Nederlandsche Leeuw van Willem I zijn eerwaarde borst.

Is het wonder, dat dit troetelkind zich „schier te gelukkig" achtte?

Natuurlijk is er dan al sedert lang geen sprake meer van vriendschap met Bilderdijk. Van der Palm zou zich... gecompromitteerd achten. Want Bilderdijk krulpt ergens in Duitschland als banneling door het leven, verarmd, verlaten, vergeten schier. Het loon voor zijn trouw, voor zijn geloof, dat niet stichtelijk maar naar den Woorde Gods was...

Maar schaamt Van der Palm zich Bilderdijks vriend te zijn, andersom in het precies zoo.

Bilderdijk schaamt zich hem en zijn kornuiten zijn vrienden te noemen.

Wanneer hij, teruggekeerd in het land, in 1808 benoemd wordt met heel de bekende, elkander bewonderende kliek, zooals Feith, Van der Palm, Van Hemert, J. D. Meyer e.a. tot lid van het te stichten Ned. Inst. van wetenschappen, dan bedankt Bilderdijk voor de eer en zegt: „Ik met lieden als Feith en Van Hemert in één college hassebasen? Dan vocht ik liever als de eerste Christenen in het dierenperk..."

Bilderdijk blijft zijn isolement handhaven, banneling nu ook in zijn eigen land, maar daarin dan ook sterk, want hij deelt het lot des Profeten om het ambt des Profeten te kunnen bedienen, en zijn Profetenloos is hem bij God gewaarborgd geweest: met éere gekroond, rijker dan het de menschen Van der Palm e.a. ooit hebben kunnen doen.

G.

R. v. R.

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Een kwade en toch een goede tijd.

Een vraag, die tegenwoordig wel leven zal in menig hart is deze: „hoe moet ik de omstandigheden, waarin wij zijn komen te verkeeren, beschouwen en hoe moet ik mij daartegenover gedragen?"

Het komt mij voor, dat daarop geen beter antwoord kan worden gegeven, dan dit: „Beschouw dezen tijd als een kwaden en toch tegelijk een goeden tijd".

„Een kwade tijd."

Van Israël in de dagen van Jeremia wordt gezegd: „Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld".

Israël had zich geharnast tegen Gods kastijding, het had zich daar opzettelijk ongevoelig voor gemaakt. Zoo had de bezoeking Gods de gewenschte vrucht niet kunnen hebben.

Als ik in deze dagen zoo eens luister naar wat de menschen zeggen en let op de houding, die men aanneemt, dan krijg ik sterk den indruk, dat er niet weinigen zijn, die doen, wat zij maar kunnen om de pijn, die God ons wil aandoen, van zich af te houden. Zij sluiten de oogen voor de werkelijkheid.

„Het is toch zoo erg nog niet", zeggen zij. „Het zal wel wat meevallen."

Met alle kracht leggen ze er zich op toe om zich te handhaven in hun prettig en genoegelijk leven van voorheen.

Zij willen de pijn niet gevoelen.

Dat nu is niet goed. Daardoor werken wij den Heere tegen bij Zijn werk, dat Hij aan ons bezig is te werken; daardoor stellen wij ons Hem in den weg, waarlangs Hij voortschrijdt naar het doel, dat Hij, door wat Hij nu over ons heeft doen komen, bij ons wil bereiken.

Wat de Heere allereerst van ons vraagt is dit, dat wij wel degelijk ons rekenschap zullen geven van het kwaad, dat hij over ons gebracht heeft en dat nog bezig is zich over ons te voltrekken.

Zeker, wij mogen en moeten dankbaar zijn, dat de Heere het tot nu toe nog niet erger gemaakt heeft, dan Hij deed.

Wij mogen dankbaar zijn, dat zij, die ons land op dit oogenblik bezet houden, zich zoo correct en welwillend gedragen.

Wij mogen en moeten dankbaar zijn, als onze man, als onze kinderen, gezond en ongedeerd uit den strijd zijn teruggekeerd. Wij mogen en moeten dankbaar zijn, dat het leven veelszins zijn gewonen gang heeft kunnen behouden of herkrijgen.

Maar — de nood is daarom wel gebleven en naarmate hij langer blijft aanhouden, zal hij zwaarder gaan drukken.

Groote schaarschte, vrijwel in alle opzichten, laat haar duistere schaduw reeds over ons vallen.

Ons land is, in de enkele weken, waarin wij nu in den greep van den oorlog zijn, reeds ontzaglijk verarmd.

Tal van menschen, ook in onze Gereformeerde Kerken, zijn totaal verarmd.

Mooie, bloeiende zaken, zijn ineen gestort.

Ons kerkelijk leven, dat zich overigens nog vrij ontplooiën kan, zal van deze dingen den terugslag ondervinden.

Hoe zal het worden met onze Zending?

Zal het ons gelukken den band te houden met de zendingsterreinen?

Zal de financiering van dien arbeid kunnen doorgaan?

En de toekomst onzer kinderen.

Hoe zal zich alles ontwikkelen, hoe zal het worden?

Wij weten het niet. En, nog eens, het zou niet goed zijn in luchthartigheid of Stoïcijnse ongevoeligheid ons oog voor deze dingen te sluiten en te zeggen: „vrede, vrede en geen gevaar".

Het is een kwade tijd en wij willen dat zien en erkennen.

Maar, (en dat zullen wij evenmin uit het oog verliezen), maar het is ook een goede tijd.

Goed, in dezen zin, dat het zoo duidelijk te zien is, dat de Heere, onze God, Zich met ons bezig houdt, om ons te vormen, te genezen van zooveel kwaad, waarmee wij behept waren.

Het is erg moeilijk te zeggen, zelfs is het gevaarlijk dat te probeeren, of er nu bepaalde zonden waren, en zoo ja, welke dat zijn, waarom de Heere deze smartelijke beproeving over ons gebracht heeft.

Als wij profeten waren als Amos en Jeremia en al die andere Godsmannen van ouds, als wij door inspiratie hierover een bijzondere openbaring gekregen hadden, dan zouden wij kunnen zeggen: „dàárom en dàárom is het nu zooals het is".

Maar zulk een openbaring hebben wij niet —, en nu moeten wij ook niet probeeren zulke profetische alures aan te nemen. Wij zouden ons daarbij heel leelijk kunnen vergissen en bovendien zouden wij daarbij gevaar lopen, onszelf uit het oog te verliezen en te kijken naar anderen, die wij dan aan deze bijzondere zonde vooral schuldig achten te zijn.

Veel beter is het, dat wij er ons diep van door-dringen, dat God de Heere door deze beproeving in het algemeen ons aller persoonlijk leven wil louteren en vervolmaken.

Wat ik in deze dagen zoo klaar gezien heb, dat is dit, dat wij, heel in het algemeen, aan God, in ons leven, zoo ontzaglijk weinig de plaats geven, die Hem toekomt en waarbij wijzelf alleen waarlijk gelukkig kunnen zijn.

Wij gelooven zoo weinig, dat God werkelijk onze God is. Hij is zoo weinig de rijkdom van ons leven. Zijne beloften beteekenen zoo weinig voor ons.

Wij hebben zoo weinig troost aan de wetenschap, dat niets ter wereld ons dien God zal kunnen ontnemen; in het leven niet, ook in het sterven niet.

Wij vinden zoo weinig rust in die ontzaglijke waarheid, dat God regeert, dat er niets kan geschieden tegen Zijn Raad, tegen Zijn Wil en dat er dus nooit iets kan gebeuren, dat ons werkelijk kwaad zou doen.

Daarom is ons leven practisch zoo gelijk aan het leven van den wereldling.

Wij zoeken in de praktijk van ons leven onze vreugde telkens in de dingen, waarin ook de wereldling die zoekt, wij vertrouwen op dingen, waarop ook de wereld vertrouwt.

Zoo komt het, dat wij, als deze dingen ons dreigen uit de handen geslagen te worden, wij even bang zijn als de wereld of, evenals de wereld, ons oog voor de werkelijkheid zoeken te sluiten, dat wij, met het oog op de toekomst, even onrustig zijn als de wereld en ons vermoelen met te probeeren den sluier, die voor de toekomst hangt, weg te slaan om er achter te komen hoe het nu wel worden zal.

Elk courantenbericht, elke radio-mededeeling schrikt ons op en kan ons, maar zoo, onze rust benemen.

Wij staan zoo ontstellend weinig op de hoogte, waarop wij zeggen kunnen: „laat mij alles ontnomen worden, zelfs mijn leven, ik blijf toch rijk, want God houd ik over; laat komen wat komt, het zal goed voor mij zijn, want het komt mij toe uit Gods Hand.

Toch wil God de Heere, dat wij zóó leven zullen. En dit staat onomstootelijk vast, dat Hij daartoe dezen nood over ons brengt, opdat Hij dit bij ons uitwerken zou.

Daarom is deze tijd een goede tijd.

Nooit zoo duidelijk, als in dezen tijd, heeft mij toegesproken het Woord: „Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij".

Dit is het, wat deze dagen ons zeggen: „Veel te lief, veel te lief heeft u de Heere, dan dat Hij u maar zou laten gaan in uw zonde en ongelooft en wereldschgezindheid, daarom heeft Hij nu Zijn Hand aan u gelegd om in u, tot uw zaligheid en tot Zijn eere, het geloof tot ontplooiing en tot heerschappij te brengen".

Deze dagen doen ons zoo duidelijk beseffen onze heerlijke relatie, waarin wij staan tot dien groeten en goeden God, Die alles regeert, den God des hemels en der aarde.

Zij doen ons zoo klaar zien, dat wij kinderen zijn, die verkeerden onder 's Vaders dak, onder 's Vaders hoede.

Dat is heerlijk.

En nu ben ik zoo bang, dat wij op deze dingen geen acht zouden geven, dat wij Gods Vaderlijk-arbeiden aan ons zouden negeren of beantwoorden met ontevredenheid en opstandigheid, met angst en bezorgdheid.

Daarvoor moge de Heere Zelf ons bewaren.

Hij, Die de hand aan ons heeft gelegd, moge ook Zelf de vrucht van dezen arbeid groot en heerlijk maken.

En wij, laten wij daarin Zijn medearbeiders zijn.

Zijn medearbeiders; door ons te buigen over Zijn Woord en te vragen: „Heere, Heere, hoe wilt Gij ons hebben?"

Wanneer in bange, onweer-zwarte tijden

de Kerk niet spreekt 't van God ontvangen Woord, Geen dagersaad zal van den nacht bevrijden...

tenzij in schuldbesef Gods roep weer wordt gehoord.

Heeft volk na volk moedwillig losgelaten

des Hoogsten Wet: de dood heeft hen bekoord!

Omdat zij — dwazen — Jezus Christus haten,

heeft Hij die heilig is hun vredesdroom verstoord.

Ook dáárin staat die 't Licht is in het duister,

met d' armen uitgebreid en roept: zie hier

o mensch, zie mijn geboon dan toch en luister,

zoo zal uw heil en vrede zijn als een rivier.

J. DE WEVE.

Zijn medearbeiders door ons gebed om lijdensvrucht. Wij mogen stellig bidden om terugkeer van den vrede, maar wee ons, als wij anders niet weten te vragen.

Wij mogen bidden om wegneming van den nood, maar niet anders dan in dezen vorm: „Vader, mocht het zijn, neem den nood weg, maar niet zonder dat Uw volk door het lijden geheiligd, dichter tot U en tot den hemel gekomen is. O, Vader, laat deze bange tijd niet voorbijgaan, zonder dat Uw volk er door gelouterd is".

O, ik durf er niet aan te denken, dat de wolken over zouden trekken en — wij zouden daarna niet anders zijn dan wij tevoren waren.

Nogeens: „daarvoor beware ons God".

Beschaamd.

Men zal zich herinneren, dat ik, voor de oorlog uit-brak in „De Reformatie" een correspondentie had met een gemobiliseerde.

Ik meende, dat deze broeder niet stond waar hij staan moest.

Sinds dien dag is de oorlog gekomen en hij heeft daarvan zeker niet de minst zware last te dragen gehad.

Vijf dagen en vier nachten heeft hij, vrijwel ononderbroken, in het vuur gestaan.

Gods almachtige goedheid heeft hem bij het leven behouden.

En hoor nu wat hij schrijft:

„Maar ik ben vijf dagen en vier nachten telkens dicht bij den dood geweest. Ik kon geen half uur vooruit-zien. Toen eindelijk, bijna te laat, heb ik geleerd alles, en leven en vrouw en kinderen en zaak en geld in Gods handen te geven. Ik ben niet van plan het weer uit Zijn handen te nemen en laat het daar, waar het vel-gis is".

Meer dan met het behoud van zijn leven, wensch ik dezen broeder daarmee geluk, dat de Heere onze God hem dáár gebracht heeft.

En wat mij betreft; ik ben door zulk schrijven diep beschaamd.

Dit alleen wil ik zeggen, dat ik, die hem en met hem vele anderen, heb meenen te moeten vermanen, niet anders kan dan bidden, dat God mij, als ik zou komen in omstandigheden, als waarin hij verkeerd heeft, dezelfde genade mag geven, die Hij dezen broeder geschonken heeft en — met hem aan zooveel andere, jonge, belijders, wier schrijven, uit de diepten des doods, van hetzelfde geloof getuigenis aflegde.

Gode zij dank.

D. v. D.

VAKWETENSCHAP EN PRAKTIJK

Het Calvinisme en Ook de techniek?

Inleiding.

Over veel onderwerpen heeft het Calvinisme zich uitgesproken. Reeds de titels van de Stone-lezingen van Dr A. Kuyper alleen, getuigen daarvan. Over alle zijden van het gecompliceerde rijke leven wenschte het Calvinisme het licht van Gods Woord te laten schijnen. Dit was voor zijn besef een dure roeping. Gehoorzaamheid, hier in de profetische ambtsverrichtingen, bracht deze vrucht voort. (Psalm 145.)

De resultaten van het onderzoek bleven niet uit. Niet slechts de leer, ook het leven kwam onder beslag van het Calvinisme. Het leven in die landen waar het Calvinisme wortel schoot, onderscheidt zich van dat in landen waar uit tegengestelde beginselen wordt geleefd. Waar het Calvinisme beslag wist te leggen op het volksleven, werd dit meer ingericht in overeenstemming met de geopenbaarde levensregel. Hiervoor behoeft niet alleen het Calvinisme te worden aange- wezen als de stuwende kracht, doch haar levens- en wereldbeschouwing stimuleerde evenwel als geen andere, tot een nauw leven bij de Schrift.

Te merkwaardiger is, dat het Calvinisme tot dusver